

Finanční arbitr

Legerova 1581/69, 110 00 Praha 1 – Nové Město
Tel. 257 042 094, e-mail: arbitr@finarbitr.cz
www.finarbitr.cz

Evidenční číslo: FA/10783/2015
Spisová značka (uvádějte vždy v korespondenci): FA/SU/521/2015

U s n e s e n í

Finanční arbitř příslušný k rozhodování sporů podle § 1 zákona č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi, ve znění pozdějších předpisů (dále také „zákon o finančním arbitrovi“), rozhodl v řízení zahájeném dne 16. 7. 2015 podle § 8 zákona o finančním arbitrovi na návrh navrhovatele ■ (dále jen „Navrhovatel“), proti společnosti Provident Financial s. r. o., IČO 25621351, se sídlem Olbrachtova 2006/9, 140 00 Praha 4, zapsané v obchodním rejstříku vedeném u Městského soudu v Praze, spisová značka C 55523 (dále jen „Společnost“), a vedeném pod spisovou značkou FA/SU/521/2015 podle § 24 zákona o finančním arbitrovi s přiměřeným použitím zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), o zaplacení částky ve výši 20.000,- Kč, takto:

Řízení se podle § 14 písm. a) zákona o finančním arbitrovi zastavuje, neboť návrh je nepřipustný podle § 9 písm. a) zákona o finančním arbitrovi, protože spor nenáleží do působnosti finančního arbitra.

O d ů v o d n ě n í :

1. Předmět návrhu na zahájení řízení

Navrhovatel se u finančního arbitra domáhá zaplacení částky ve výši 20.000,- Kč, když tvrdí, že se Společnost na jeho úkor o tuto částku obohatila, neboť jej v prosinci roku 2009 přiměla ke splácení závazku, ačkoliv Navrhovatel se Společností žádnou smlouvu o spotřebitelském úvěru neuzavřel a tedy jí nic nedlužil.

2. Podmínky řízení před finančním arbitrem

Finanční arbitř je podle § 1 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi příslušný k rozhodování sporů mezi:

- „a) poskytovatelem platebních služeb a uživatelem platebních služeb při poskytování platebních služeb,*
- b) vydavatelem elektronických peněz a držitelem elektronických peněz při vydávání a zpětné výměně elektronických peněz,*
- c) věřitelem nebo zprostředkovatelem a spotřebitelem při nabízení, poskytování nebo zprostředkování spotřebitelského úvěru,*

- d) osobou obhospodařující nebo provádějící administraci fondu kolektivního investování nebo nabízející investice do fondu kolektivního investování nebo srovnatelného zahraničního investičního fondu a spotřebitelem při obhospodařování nebo provádění administrace fondu kolektivního investování nebo nabízení investic do fondu kolektivního investování nebo srovnatelného zahraničního investičního fondu,
- e) pojišťovnou nebo pojišťovacím zprostředkovatelem a zájemcem o pojištění, pojistníkem, pojištěným, oprávněnou osobou nebo obmyšleným při nabízení, poskytování nebo zprostředkování životního pojištění,
- f) provozovatelem směnářenské činnosti a zájemcem o provedení směnářského obchodu nebo osobou, se kterou byl směnářský obchod proveden. “

Finanční arbitr v řízení postupuje podle zákona o finančním arbitrovi a podle § 24 tohoto zákona přiměřeně podle správního řádu.

Finanční arbitr podle ustanovení § 12 odst. 1 a 3 zákona o finančním arbitrovi rozhoduje podle svého nejlepšího vědomí a svědomí, nestranně, spravedlivě a bez průtahů a pouze na základě skutečností zjištěných v souladu se zákonem o finančním arbitrovi a zvláštními právními předpisy. Finanční arbitr je povinen v řízení postupovat tak, aby byl zjištěn skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a mohlo být vydáno objektivní rozhodnutí ve věci, jak přikazuje správní řád v § 3.

3. Tvrzení účastníků řízení a skutková zjištění

Navrhovatel odvozuje svůj nárok vůči Společnosti z titulu splácení dluhu formou pravidelných měsíčních splátek, když tvrdí, že „na základě opakovaných návštěv zaměstnance“ Společnosti zadal v prosinci roku 2009 trvalý příkaz k úhradě na částku 1.000,- Kč ve prospěch účtu č. ■■■ pod variabilním symbolem ■■■.

Navrhovatel tvrdí, že ho navštívil zaměstnanec Společnosti, a to minimálně třikrát a „razantně sděloval“, že má u Společnosti dluh, který je povinen platit, jinak ho čeká „exekuce a zabavení movitých věcí“. Navrhovatel tvrdí, že „byl v 9. měsíci těhotenství a jeho návštěvy (rozuměj zaměstnance Společnosti) a psychické nátlaky“ mu byly velmi nepříjemné. Navrhovatel tvrdí, že zadal trvalý příkaz s údaji, které mu zaměstnanec Společnosti při osobní návštěvě sdělil a které si poznamenal na papír. K prokázání těchto tvrzení Navrhovatel nedokládá žádné podklady.

Navrhovatel tvrdí, že kontaktoval 3. 5. 2015 Společnost a zjistil, že s ní neuzavřel žádnou smlouvu, na základě které by byl od prosince 2009 povinen hradit splátky ve výši 1.000,- Kč, a proto požádal Společnost o vrácení plateb přijatých pod variabilním symbolem ■■■.

Společnost finančnímu arbitrovi potvrdila, že přijímala platby pod variabilním symbolem ■■■ a „po právu je považovala za řádné hrazení půjčky ze smlouvy č. ■■■ uzavřené dne 9. 1. 2008 mezi Institucí a ■■■. Společnost tvrdí, že dne 17. 12. 2009 kontaktovala telefonicky ■■■ a dohodla se s ním na splácení jeho dluhu splátkami ve výši 1.000,- Kč vždy k 20. dni v měsíci na číslo účtu ■■■ pod variabilním symbolem ■■■. Instituce tvrdí, že Navrhovatel a ■■■ byli o svých dlužích vzájemně informováni, neboť mj. bydleli na stejné adrese.

Společnost potvrzuje, že s Navrhovatelem v této době (rok 2009) neměla žádný smluvní vztah, resp. smluvní vztah, konkrétně smlouvu o půjčce č. ■■■ (dále jen „Smlouva o půjčce“) Navrhovatel a Společnost uzavřeli až dne 4. 7. 2013. Instituce současně potvrzuje, že Navrhovatel od Smlouvy o půjčce v zákonné lhůtě 14 dnů odstoupil, ale finanční prostředky, které mu Společnost poskytla, Navrhovatel nevrátil. K tomu Společnost předkládá záznam telefonního hovoru ze dne 1. 11. 2013,

kdy Navrhovatele kontaktovala na telefonním čísle ■■■, které uvedl Navrhovatel v zákaznické kartě ke Smlouvě o půjčce, za účelem urgence vrácení poskytnutých finančních prostředků; platbu na dluh Navrhovatele Instituce přijala až dne 16. 7. 2014.

Finanční arbitr si telefonní hovor ze dne 1. 11. 2013 poslechl a zjistil, že ho přijala osoba, která se představila jako ■■■ a která potvrdila, že je partnerem Navrhovatele, že o dluhu Navrhovatele ví a že se „doma dohodli“, že dluh Navrhovatele zaplatí ■■■. ■■■ pak popsal operátorovi problém s prodejem svého automobilu, když z výtěžku z tohoto prodeje chtěl právě zmiňovaný dluh uhradit.

4. Právní posouzení

Z výpisů z účtu č. ■■■, jehož majitelem je Navrhovatel, jakož i ze shodného tvrzení stran sporu, finanční arbitr zjistil, že od ledna roku 2010 do října roku 2013 byly provedeny ve prospěch účtu č. ■■■, jehož majitelem je Instituce, pod variabilním symbolem ■■■ převody peněžních prostředků v celkové výši 20.000,- Kč, a to úhradami po 1.000,- Kč (dále jen „Úhrady“).

Ze shromážděných podkladů ale finanční arbitr nezjistil, že by titulem pro jednotlivé Úhrady Navrhovatele byl smluvní vztah se Společností ve formě úvěru, půjčky nebo koupě najaté věci ve smyslu § 2 písm. a) zákona č. 321/2001 Sb., o některých podmínkách spotřebitelského úvěru a o změně zákona č. 64/1986 Sb., ve znění účinném v době, kdy Navrhovatel začal Společnosti splácet svůj údajný dluh (dále jen „zákon o spotřebitelském úvěru“), tedy „*poskytnutí peněžních prostředků nebo odložená platba, například ve formě úvěru, půjčky nebo koupě najaté věci, za které je spotřebitel povinen platit*“.

Navrhovatel v řízení před finančním arbitrem svá tvrzení o tom, že ho Instituce přesvědčila o tom, že spolu uzavřeli smlouvu o spotřebitelském úvěru, nedoložil.

Nebylo by tedy možné jednání Navrhovatele posuzovat jako jednání v omylu ve smyslu § 49a zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník“), „*[p]rávní úkon je neplatný, jestliže jej jednající osoba učinila v omylu, vycházejícím ze skutečnosti, jež je pro jeho uskutečnění rozhodující, a osoba, které byl právní úkon určen, tento omyl vyvolala nebo o něm musela vědět. Právní úkon je rovněž neplatný, jestliže omyl byl touto osobou vyvolán úmyslně. Omyl v pohnutce právní úkon neplatným nečiní.*“

K tomu je navíc potřeba doplnit, že občanský zákoník však stíhá jednání v omylu neplatností pouze za podmínky, že se jednalo o omyl v rozhodující okolnosti, a že druhá strana tento omyl sama vyvolala nebo o něm musela vědět, tedy se jednalo o omyl omluvitelný. Za rozhodující skutečnost lze přitom považovat takovou okolnost, bez které by k právnímu jednání vůbec nedošlo. Takovou skutečností je i vědomost Navrhovatele o existenci smluvního vztahu se Společností.

Ustálená soudní judikatura vychází z toho, že s úspěchem se neplatností právního úkonu pro rozhodující omyl dovolává ten, kdo předtím využil možnost ověřit si sám skutečnosti rozhodné pro učinění právního úkonu, resp. měl možnost se omylu tohoto druhu vyhnout; nemohla-li osoba při vyvinutí obvyklé pozornosti (opatrnosti), kterou lze na ní vzhledem ke všem okolnostem případu jako na průměrném člověku požadovat, poznat skutečný stav věci, šlo by o tzv. omluvitelný omyl [Švestka, Spáčil a kol., Občanský zákoník I, II, 2. vydání, Praha: C. H. Beck 2009, s. 434 - 437].

Ze shromážděných podkladů nevyplývá, že by Navrhovatel využil možnost si sám ověřit skutečnosti rozhodné pro poukazování Úhrad Společnosti, tj. že by si ověřil, zda existoval jeho dluh, resp. jeho povinnost plnit Společnosti. Jednání Navrhovatele by tedy nebylo možné považovat

za jednání v omluvitelném omylu, tedy jednání za neplatné ani z důvodu omylu podle § 49a občanského zákoníku.

Jelikož Navrhovatel nesplácel Úhradami spotřebitelský úvěr, který mu Společnost poskytla nebo zprostředkovala, spor Navrhovatele se Společností není sporem spotřebitele a instituce při nabízení, poskytování nebo zprostředkování ve smyslu § 1 odst. 1 písm. c) zákona o finančním arbitrovi a Společnost tak není ve vztahu k Navrhovateli institucí ve smyslu § 3 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi. Finanční arbitr proto není příslušný rozhodnout spor mezi Navrhovatelem a Společností.

Spor mezi Navrhovatelem a Společností není ani sporem ve smyslu citovaného ustanovení § 1 odst. 1 písm. a), b), d), e) ani f) zákona o finančním arbitrovi.

Ze shromážděných podkladů vyplývá, že s největší pravděpodobností Navrhovatel platil Úhrady za ■■■, a to vědomě. Pak je to ale ■■■, kdo se na úkor Navrhovatele bezdůvodně obohatil, a pokud se Navrhovatel chce domáhat vrácení částky, kterou za ■■■ Společností plnil, musí se jejího vrácení domáhat u obecného soudu právě vůči ■■■ žalobou na zaplacení částky ve výši 20.000,- Kč.

Finanční arbitr k řešení sporu mezi Navrhovatelem a ■■■ totiž není příslušný, neboť se nejedná o spor mezi věřitelem, osobou jednajícím v rámci své podnikatelské činnosti, a spotřebitelem ve smyslu § 1 odst. 1 písm. c) zákona o finančním arbitrovi, ale o spor mezi dvěma soukromými osobami.

5. K výroku rozhodnutí

Kdykoli v průběhu řízení je finanční arbitr povinen z moci úřední zkoumat, tedy nikoliv pouze na návrh jedné ze stran sporu, zda jsou splněny procesní podmínky řízení.

Mezi procesní podmínky řízení před finančním arbitrem patří i příslušnost finančního arbitra k rozhodování sporu. Nedostatek příslušnosti finančního arbitra je neodstranitelnou překážkou řízení.

Finanční arbitr jako orgán mimosoudního řešení sporů je orgánem veřejné moci. Podle čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod lze „[s]tátní moc lze uplatňovat jen v případech a v mezích stanovených zákonem, a to způsobem, který zákon stanoví“. Stejně tak § 2 odst. 2 správního řádu, předpokládá, že „[s]právní orgán uplatňuje svou pravomoc pouze k těm účelům, k nimž mu byla zákonem nebo na základě zákona svěřena, a v rozsahu, v jakém mu byla svěřena.“

Návrh na zahájení řízení je podle § 9 písm. a) zákona o finančním arbitrovi nepřijatelný, neboť nenáleží do působnosti finančního arbitra. Finanční arbitr řízení podle § 14 písm. a) zákona o finančním arbitrovi zastaví usnesením, jestliže následně zjistil, že návrh je nepřijatelný podle § 9 téhož zákona.

Finanční arbitr proto rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto usnesení.

P o u č e n í o o d v o l á n í:

Proti tomuto usnesení lze podle § 76 odst. 5 ve spojení s § 83 odst. 1 správního řádu podat odvolání k finančnímu arbitrovi do 15 dnů ode dne doručení rozhodnutí. Odvolání nemá odkladný účinek.

V Praze dne 22. 10. 2015

otisk úředního razítka

Mgr. Monika Nedelková
finanční arbitr

